

Verbeteren van kennisdeling over New Approach Methodologies en het stimuleren van samenwerkingsverbanden

RE-Place

Contactpersonen: Mieke van Mulders, Maude Everaert, Vera Rogiers & Birgit Mertens

Doel van de actie

Deze actie heeft als doel om de toegang tot relevante kennis over alternatieve methoden voor dierproeven, ook gekend als New Approach Methodologies (NAM's), te vergemakkelijken en te verbeteren. De actie ondersteunt het actief promoten van NAM's en is gericht naar o.a. Vlaamse wetenschappers, proefdiergebruikers, regulerende overheden en ethische commissies zodat er een breder, lokaal draagvlak ontstaat voor de implementatie van het 3V-principe (vervanging, vermindering en verfijning).

Achtergrond van de actie

Volgens Europese, Belgische en Vlaamse statistieken worden proefdieren voornamelijk in biomedisch onderzoek gebruikt. Onderzoekers zijn experts in hun wetenschappelijk domein en doorgaans goed op de hoogte van wat vandaag de dag mogelijk is (of niet) met de huidige technologieën. De ontwikkeling van nieuwe technologieën en methoden gaat echter zo snel dat het niet eenvoudig is om continu bij te blijven met al de nieuwe kennis.

Bovendien is er vaak weinig communicatie tussen onderzoekers uit verschillende disciplines en tussen de experts die nieuwe methoden ontwikkelen en de eindgebruikers. Er bestaat ook nog een kloof tussen wetenschappelijke onderzoekers enerzijds en de instanties die consumentenproducten reguleren en dossiers evalueren anderzijds.

Ondanks het feit dat er verschillende kennisbronnen over NAM's voorhanden zijn, blijken deze niet altijd up-to-date, gekend of toegankelijk. Er zijn eveneens grootschalige wetenschappelijke databanken (bijv. PubMed), maar het is niet evident om specifieke informatie in deze grote verzameling aan gegevens terug te vinden.

Om de toepassing van NAM's te bevorderen, is het dus van essentieel belang om de bestaande kennis zo toegankelijk mogelijk te maken. Op die manier kan de kennis over NAM's enerzijds maximaal worden gebruikt binnen het onderzoeksdomein en kan ze anderzijds een meerwaarde betekenen voor andere onderzoeksdomeinen.

Omschrijving van de actie

Binnen deze context werd in 2017 het 'RE-Place' project opgestart. Dit project bundelt alle bestaande expertise over alternatieve methoden voor dierproeven in België in één centrale databank en is beschikbaar via www.RE-Place.be. Onderzoekers worden actief gecontacteerd en geïnformeerd, waardoor er een toenemend bewustzijn is over het gebruik van proefdieren en NAM's. Tot slot biedt RE-Place toegang tot een centraal informatieportaal voor betrouwbare en actuele informatie en een persoonlijk contactpunt om vragen over alternatieven te beantwoorden.

Op termijn wordt beoogd om samenwerkingen in Vlaanderen, en bij uitbreiding in België, te faciliteren en lokale experts gemakkelijker met elkaar in contact te brengen. Dit kan bijvoorbeeld door het organiseren van evenementen en momenten waarop onderzoekers elkaar gemakkelijker kunnen ontmoeten en netwerken (bijv. via educatieve webinars, een studiedag en/of symposium).

In het kader van dit actieplan heeft RE-Place, naast al verschillende lopende initiatieven die worden voortgezet en/of geoptimaliseerd, enkele nieuwe initiatieven gepland in 2023:

- Opstellen van een RE-Place nieuwsbrief;
- Organiseren van educatieve webinars over NAM's;
- Ondersteuning bieden bij de organisatie van een evenement over dierproeven van de Vlaamse overheid;
- Studiedag over proefdieren en alternatieven in samenwerking met Leefmilieu Brussel;

- Organiseren van een joint Symposium met het Innovation Centre 3Rs (IC-3Rs) aan de Vrije Universiteit Brussel en Twinalt (een internationaal project gefinancierd door de Europese Commissie over alternatieve methoden in de toxicologie).

Resultaten van de actie

Het RE-Place project loopt (zoals nu voorzien) tot en met April 2024. Het RE-Place project is geslaagd wanneer een succesvol lokaal platform is gecreëerd voor NAM's en wetenschappers en andere stakeholders standaard de reflex hebben om NAM's, waar mogelijk, in te zetten in hun werk. Er zal een overleg plaatsvinden met de Vlaamse en Brusselse regio om de toekomst van dit project en de bijhorende activiteiten op langere termijn te verzekeren.